

20. ЕКОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ В ПОРІВНЯЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ

Іващук І.О. - студентка 4 курсу

(Тернопільська академія народного господарства)

Науковий керівник: к.ф.-м.н., доц. Неміш В.М.

Економетрична модель - це найбільш узагальнена модель, з допомогою якої описується функціонування довільного економічного об'єкту, тому їх можна ефективно використовувати для проведення порівняльного аналізу фінансово-господарської діяльності споріднених структур або однієї і тієї ж структури з врахуванням динаміки. Методика такого аналізу полягає у формуванні показника сукупної ефективності використання виробничо-фінансових ресурсів, в основу розрахунків якого покладено економетричні моделі.

Позначимо через $X_A = (x_1^A, x_2^A, \dots, x_n^A)$ і $X_B = (x_1^B, x_2^B, \dots, x_n^B)$ відповідно вектори ресурсів фірм А та В. Враховуючи наявне інформаційне та програмне забезпечення, можна побудувати лінійні економетричні моделі:

$$f_A(x) = \sum_{i=0}^n a_i \cdot x_i \text{ та } f_B(x) = \sum_{i=0}^n b_i \cdot x_i,$$

або у випадку ступеневої залежності Кобба-Дугласа

$$f_A(x) = a_0 \prod_{i=1}^n x_i^{a_i} \text{ та } f_B(x) = b_0 \prod_{i=1}^n x_i^{b_i},$$

де $f_A(x)$, $f_B(x)$, - моделюють випуск товарної продукції відповідно фірмою А та В; a_i , b_i - відповідні параметри моделі.

Тоді порівняльну ефективність сукупного використання ресурсів можна оцінити з допомогою формули:

$$E = \frac{1}{2} [f_B(X_A) - Y_A + Y_B - f_A(X_B)],$$

де Y_A , Y_B - відповідно вектори товарної продукції фірм А та В.

На основі реальних статистичних даних та з допомогою пакету STATAN нами побудовано економетричні моделі вираження залежності (лінійної) випуску товарної продукції (млн.крб.) від двох факторів (x_1 - вартість основних виробничих фондів, млн.крб.; x_2 - затрати праці, млн.люд.год.):

$$f_A(x) = 10.55 + 1.18x_1 + 1.04x_2, \quad f_B(x) = 1.48 + 1.29x_1 + 1.31x_2$$

Одержані результати свідчать про практичність та ефективність

використання економетричних моделей при проведенні економічного аналізу.

УДК 336.413

21. ПОКАЗНИКИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

Працівник Р.М. - студент 1 курсу

(Тернопільська академія народного господарства)

Науковий керівник: ст.викл. Чайковський Я.І.

З метою забезпечення фінансової надійності комерційних банків, захисту інтересів клієнтів національний банк України встановив для цих банків показники ліквідності балансу.

Ліквідність банку - це зданість банку забезпечити своєчасне виконання своїх зобов'язань. Ліквідність банку визначається збалансуванням активів і пасивів банку, ступенем відповідності термінів розміщених активів і залучених пасивів банком. Проблема ліквідності банку виникає в зв'язку з наданням позичок на триваліші терміни, ніж терміни залучення коштів.

Ліквідність балансу банку оцінюється за допомогою розрахунку коефіцієнтів поточної, короткотермінової і загальної ліквідності.

Коефіцієнт поточної ліквідності визначається шляхом відношення зобов'язань банку до запитання і терміном, що залишився до їх виконання, не пізніше одного місяця до активів банку з відповідним терміном погашення. Він показує, яка частина зобов'язань до запитання може бути одночасно погашена банком. НБУ встановлено, що значення даного коефіцієнта не має перевищувати 1,0. Це означає, що НБУ вимагає від комерційних банків так розміщувати свої активи і пасиви, щоб не менше 100% зобов'язань до запитання покривалась ліквідними активами банку. Це дозволить при наявності в клієнтів банку права на одержання готівки безперебійно її отримувати.

Враховуючи інтереси народного господарства і свої власні, банки повинні прогнозувати виконання своїх зобов'язань не тільки на найближчий час, але й на перспективу. Мету жорсткості збалансованості активів і пасивів переслідують коефіцієнти короткотермінової і загальної ліквідності.

Коефіцієнт короткотермінової ліквідності розраховується як відношення зобов'язань до запитання і терміном, що залишився до їх виконання, не більшим, ніж три місяці, до активів з відповідним терміном повернення. Його значення не має перевищувати 1,0.

Коефіцієнт загальної ліквідності розраховується як відношення зобов'язань банку від термінів їх виконання до активів незалежно від